

SPUR tillbaka till Läkarförbundet

SPUR-inspektionerna och kvalitetsgranskningen av kurser och utbildningar tas över av Läkarförbundet när IPULS lägger ner.

– Vi tycker att det är angeläget att samla verksamheterna under professionens kunskap och inflytande i frågorna.

Det säger Håkan Wittgren, vd i Sveriges läkarförbund.

I augusti beslutade regeringen att administrationen av SK-kurser skulle flyttas från IPULS (Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige AB) till Socialstyrelsen (LT nr 36/2012). Därmed

försvann de statliga anslagen till institutet och även de ekonomiska förutsättningarna att driva institutet vidare, varför man beslutade lägga ner IPULS vid årsskiftet. Därefter har IPULS övriga verksamheter hängt lite i luften. Förra veckan beslutade Läkarförbundets centralstyrelse att förbundet ska göra ett försök att själv ta över hanteringen av kurskatalogen, kurscertifiering, CME-ackreditering och granskningsverksamheten, de så kallade SPUR-inspektionerna.

Håkan Wittgren kallar beslutet för ett inriktningsbeslut eftersom det fortfarande

kvarstår en del oklarheter.

– Det handlar om att hitta förutsättningar för ett övertagande, och det finns naturligtvis vissa affärsmässiga osäkerheter.

Processen har gått hastigt, det var inte ens fyra månader sedan nedläggningsbeslutet fattades.

– Vi gör vad vi kan med alla medel för att säkra de här verksamheterna, men det har gått väldigt fort. Vi vill driva verksamheterna vidare och naturligtvis utveckla dem, men det måste ske i dialog med intressenterna.

Sara Gunnarsdotter

Vårdrelaterade infektioner i repris

Nio procent av patienterna på svenska sjukhus har en vårdrelaterad infektion. Trots upplysning, projekt och punktinsatser ser bilden likadan ut som i fjol och åren dessförinnan. ■

Miljon i vite för trängsel mellan sängarna

Kammarrätten har gått på Arbetsmiljöverkets linje och dömt Region Skåne att betala en miljon kronor i vite eftersom Helsingborgs lasarett inte placerat sjukhussängarna korrekt. ■

Patienterna vill prata levnadsvanor

Daglig rökning eller snusning, riskabla alkoholvanor, stillasittande fritid, fetma, för lite frukt och grönt, riskabla spelvanor och cannabisbruk räknas som ohälsosamma levnadsvanor. Nu redovisar Socialstyrelsen öppna jämförelser av landstingens hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete.

EMA vill göra data från kliniska prövningar offentliga

EU:s läkemedelsmyndighet EMA arbetar med att ta fram en ny policy som planeras träda i kraft i början av 2014. Syftet är att underlätta för oberoende utvärdering av den evidens som legat till grund för myndighetens beslut. ■

SoS förtydligar om artroskopi

Ett fel i Socialstyrelsens pressmeddelande om Öppna jämförelser har spritt misstro mot artroskopier. Efter protester från bland andra Svensk ortopedisk förening har myndigheten lagt in ett förtydligande; »För många diagnoser är artroskopi en helt relevant och effektiv behandlingsmetod.« ■

Brott mot arbetstidslagen – läkarförening anmäler arbetsgivare

För få läkare som delar på jourtjänstgöringen innebär ideliga brott mot arbetstidslagen. Trots att Ångermanlands läkarförening föreslagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna hände ingenting. Nu har läkarföreningen anmält Landstinget Västernorrland till Arbetsmiljöverket. ■

LÄS MER Längre versioner av ovanstående texter finns att läsa på Lakartidningen.se

Generisk förskrivning: lång men utstakad väg

Majoriteten av befintliga läkemedel bör kunna förskrivas generiskt. Det anser Läkemiddelsverket, som utarbetat ett förslag till hur det ska gå till att införa generisk förskrivning i Sverige.

Läkemedelsverket har på regeringens uppdrag utrett de nödvändiga förutsättningarna för att införa frivillig generisk förskrivning (se LT nr 41/2012). I rapporten från Läkemiddelsverket har emellertid det där med »frivillig« fallit bort längs vägen; enligt vad Läkartidningen erfar i första hand eftersom begreppsförvirring rått. Läkemedelsverket menar att det ändå är frågan om frivillig generisk förskrivning eftersom det kommer att finnas undantag. På pappersrecept måste man även i fortsättningen uppge produkt-namn, och om det är medicinskt motiverat kan förskrivare ange specifikt fabrikat även elektroniskt. Alltså är systemet inte obligatoriskt, utan frivilligt, enligt Läkemiddelsverket.

Enligt förslaget är det Läkemiddelsverket som ska avgöra vilka substanser som ska få förskrivas generiskt, något som ska samordnas med utbytbarsbeslutet. Både lä-

Läkemedelsverket föreslår att generisk förskrivning endast ska få ske via det elektroniska systemet.

kemedel inom och utanför läkemedelsförmånen ska kunna omfattas. Generisk förskrivning föreslås också vara möjlig redan innan patentet på ett läkemedel gått ut, eftersom förskrivarna då redan är vana att använda substansnamnet när patentet går ut och generika introduceras på marknaden.

Läkemedelsverket föreslår alltså att generisk förskrivning endast ska få ske via det elektroniska systemet, som står för den överväldigande majoriteten av receptförskrivning. Detta framför allt för att förskrivarna ska ha tillgång till aktuell informa-

tion om vilka substanser som får förskrivas. En förutsättning för att det ska fungera är att systemen kopplas till Nationell ordinationsdatabas (NOD). Dessutom behövs andra anpassningar i IT-strukturen som Läkemiddelsverket beräknat till en kostnad av 200 miljoner kronor.

Läkemedelsverket skriver att det inför införandet av generisk förskrivning vore önskvärt att substansnamnet angavs tydligt på läkemedelsförpackningarna, något som man från svenskt håll tidigare utan större framgång försökt arbeta för på Europainivå. Eftersom man inte nationellt kan ställa ett sådant krav bör enligt Läkemiddelsverket apoteken åläggas att komplettera etiketterna med en tydlig uppgift om vilken aktiv substans ett expedierat läkemedel innehåller.

En del ändringar i lagstiftningen måste enligt Läkemiddelsverket göras inför införandet av generisk förskrivning. Läkemiddelsverket föreslår att man börjar där och att det efter de besluten ges tid för övriga förändringar i system och verksamheter under en treårsperiod innan generisk förskrivning blir verklighet.

Sara Gunnarsdotter

935 allmänläkare saknas på vårdcentralerna

Antalet vakanser på landets vårdcentraler uppgår till 935, visar en enkät gjord av Sveriges läkarförbund. En stor orsak till det anses vara att landstingen inte gjort en tillräcklig planering och finansiering av ST-tjänster.

I en debattartikel i Dagens Nyheter skriver Sveriges läkarförbund att de är positiva till att Sveriges Kommuner och landsting nu tar upp behovet av fler allmänläkare och psykiatrer, och fortsätter: »Att uppgifter inom ett så vitt samhällsområde som läkarförsörjningen i primärvården saknats trots att problemens omfattning varit så tydliga är under all kritik.«

Läkarförbundet startade i höstas en kartläggning av be-

manningen i primärvården, vilken visar att »950 stafettläkare arbetar en genomsnittlig tisdag hösten 2012 eller har ett kortare vikariat. Antalet vakanser – läkare man saknar, men har ekonomi att anställa – uppgår till 935 heltider«. (Resultaten från enkäten kommer att presenteras i början av nästa år.)

Enkäten gick till verksamhetscheferna vid landets 1166 vårdcentraler. Gensvaret var nästan överväldigande stort, något som antogs bero på att cheferna på centralerna var så medvetna om och själva insatta i problematiken (se Läkartidningen nr 46/2012).

En inventering av tillgång- en till fasta läkare och bero-

endet av stafetter i primärvården har inte gjorts sedan 1998, vilket medfört att det inte har funnits underlag för en »faktabaserad planering av läkarförsörjningen i primärvården«, skriver representanter från Sveriges läkarförbund och Sveriges distriktsläkarförening.

Datinsamlingen avslutades samma dag som Sverige Kommuner och landsting presenterade ett program för bland annat fler ST-tjänster. Läkarförbundet skriver att det aktivt vill stödja landstingen att lösa problemen för att ge befolkningen rätt till god vård. Ett sätt är att visa hur unga läkare ska lockas till primärvården.

Björn Enström

Häftet så många stafettläkare 2014

Den 7 december presenterade SKL sin strategi för hur landstingens beroende av inhyrd personal, främst läkare, ska halveras inom två år. Bland annat ska

- landstingen göra en gemensam upphandling av bemanningsföretag
- alla andra möjligheter först vara prövade innan ett landsting anlitar bemanningsföretag
- arbetsuppgifter fördelas mer ändamålsenligt mellan olika yrkeskategorier inom sjukvården
- ST-utbildningarna samordnas nationellt
- landstingen se över sina rutiner för och uppföljning av bi-sysslor
- landstingen stimulera äldre anställda att arbeta kvar
- de nästan 3 000 svenskar som läser till läkare utomlands fångas upp.

Sara Gunnarsdotter

LÄS MER En längre version av artikeln finns på Lakartidningen.se

Karolinskas ledamöter lämnar styrelsen

Tre ledamöter från Karolinska sjukhuset väljer att inte längre medverka i Stockholms läkarförenings styrelsemöten. Bakom avhoppet ligger kritik mot den ekonomiska redovisningen och mot ordföranden Thomas Flodin, ledamot i Läkarförbundets centralstyrelse och ordförande i Etik- och ansvarsrådet.

Solbritt Lonne Rahm och Maria Källberg, ordförande respektive vice ordförande i Karolinska universitetssjukhusets läkarförening, deltar sedan en tid inte i Stockholms läkarförenings, styrelsemöten. Orsaken är hur de ska ha behandlats av övriga styrelsen efter att de kritiserade den, som de anser, dåliga insynen i föreningens ekonomi.

Det började enligt Solbritt

Lonne Rahm i våras då presidiet ville öka arvodena till de vice ordförandena.

– Vi var många, inte bara från Karolinska, som inte ens visste att de hade arvoden. Vi tyckte att det var märkligt att vi som skriver under årsredovisningen en gång om året inte vet vad pengarna går till, så vi sa att vi kanske måste titta på ekonomin på ett annat sätt.

Osäkra på vad de egentligen skrev under på när de godkände årsberättelsen bad de båda inför ett styrelsemöte i maj om svar på ett antal frågor rörande föreningens eko-

Maria Källberg

Solbritt Lonne Rahm

Marta Christensson

nomi. Bland annat undrade man varför styrelsen inte haft möjlighet att godkänna inköpet av den förmånsbil som Thomas Flodin enligt ett tidigare fullmäktigebeslut har rätt till i stället för arvode. Bilen kostade enligt uppgift ca 550 000 kronor i inköp 2010.

Men revisorerna måste väl ha gått igenom och godkänt både det årets och 2011 års årsredovisning?

– Jo, och det visade sig när

vi ställde de här frågorna att det fanns felaktigheter och det visade sig också att det saknas attest på 550 000 kronor, och det ska en revisor signalera och ta tag i, säger Maria Källberg.

Solbritt Lonne Rahm och Maria Källberg har begärt att få titta på bokföring och kvittan, något som de ska ha kritiserats för av övriga styrelsen. Till slut har relationerna blivit så dåliga att de inte längre anser att de kan delta i det fortsatta styrelsearbetet.

– Vi tog upp en sakfråga och hamnade helt ute i kylan, säger Solbritt Lonne Rahm.

Samtidigt menar de att man gett dem rätt eftersom styrelsen infört nya rutiner under hösten.

– Nu efter att vi har lyft det här så håller man på och jobbar med det. Det fanns ingen

för Stockholms läkarförening

attestordning, det fanns bara en muntlig attest, det har arbetats fram nu. Och man har tagit fram ekonomisk redovisning inför varje styrelsemöte, säger Maria Källberg.

För den tredje ledamoten, Marta Christensson, andre vice ordförande i Karolinskas läkarförening, är det främst ordföranden Thomas Flodins ledarskap som är skälet att till hon för ett par veckor sedan meddelade presidiet att hon slutar med omedelbar verkan.

– Jag har förtroende för styrelsen i Stockholms läkar-

förening generellt, men jag har inte förtroende för Thomas Flodin som ordförande. Jag tycker att han står för ett odemokratiskt ledarskap, säger Marta Christensson.

Droppen för henne blev när ingen från Karolinska valdes att sitta med i Centrala Saco-gruppen, CSG, som är en viktig förhandlingspart mot landstinget.

– Thomas Flodin bestämmer i praktiken vilka som sitter i CSG eftersom han föreslår kandidater. Det är en bestraffning att ingen från Karolinska fick frågan.

Michael Lövrup

Karolinska universitetssjukhusets läkarförening protesterar – flera ledamöter har lämnat styrelsen.

Thomas Flodin: »Man måste finna sig i att majoriteten har en annan uppfattning«

Ordföranden för Stockholms läkarförening, Thomas Flodin, säger att föreningens ekonomi har skötts enligt stadgarna. Föreningen har dock tillsatt en oberoende granskare som ska titta på de ekonomiska rutinerna.

Thomas Flodin vill inte spekulera i orsakerna till att Marta Christensson inte har förtroende för honom, utan säger bara att det är tråkigt att hon lämnat styrelsearbetet.

– Jag har uppskattat henne oerhört mycket som en del av vårt presidium.

Han tillbakavisar samtidigt att de ledamöter från Karolinskas sektion som ifrågasatt styrelsens arbetssätt skulle ha behandlats illa av den övriga styrelsen.

– Det kan jag inte hålla med om. Styrelsens majoritet har inte accepterat den syn som de givit uttryck för och det kan man uppleva som negativt. Men det måste man finna sig i, det är så man jobbar i en styrelse.

Kritiken från Karolinskas ledamöter om att de haft för dålig insyn i föreningens ekonomi och inte fått vara med

och fatta vissa beslut tycker inte Thomas Flodin att det finns fog för.

– Nej, det tycker jag inte. Vi har ett stadgeenligt system för hur vår ekonomi hanteras. Den sköts av anställd ekonomipersonal, granskas av revisorer och föreläggs styrelsen före fullmäktige.

Likafullt har StLF under hösten förtydligat attestrutinerna och infört en noggrannare ekonomiredovisning för styrelsen. Enligt Thomas Flodin beror detta dock inte på kritiken från Karolinskas sektion.

– Det är något vi började reflektera över redan i våras i samband med att vi anställde en ny ekonomiansvarig.

Man har också bestämt att Bernhard Grevin, tidigare ordförande för Läkarförbundet, ska granska föreningens ekonomirutiner.

– Den här ryktesspridningen om att vår ekonomi inte skötts bra har pågått några månader och det här är ett

Thomas Flodin

sätt att bemöta det.

En del av kritiken från ledamöterna från Karolinska handlar om att styrelsen haft dålig insyn i de förmåner och ersättningar som presidiet haft. Bland annat ska man aldrig ha fått godkänna inköpet av ny förmånsbil till Thomas Flodin 2010.

Thomas Flodin säger att det fattades beslut vid fullmäktigemötet 2003 om att ordföranden kunde välja en bil i stället för arvode, och att man därefter bytt bilen vart tredje år enligt den rutin som funnits på Läkarförbundet. Därför behövdes det inte något formellt styrelsebeslut.

Det är du själv som fattat beslutet att det var dags att byta?

– Jag och kansliet, det är ju inte jag som attesterar fakturorna, det är ekonomiansvarig som attesterar.

Är det korrekt att den senaste bilen hade ett köpspris på över en halv miljon?

– Ja, fast då bytte vi samtidigt i den tidigare bilen, så nettokostnaden blev väl ca 300 000 kr, säger Thomas Flodin, som tillägger att han nu har köpt loss bilen och i

stället har månadsarvode.

Den konflikt som till att börja med rörde det interna styrelsearbetet har nu utvecklats till en förtroendeklyfta mellan Karolinskas sektion och styrelsen för StLF. Sektionens fullmäktigemöte har antagit en skarpt formulerad uppmaning till sin styrelse om att låta granska eventuella oegentligheter i StLF:s ekonomi och i synnerhet arvoden till styrelsen (se Läkartidningen.se). Samtidigt har årsmötet skjutits upp eftersom man inte lyckades hitta nya kandidater efter de presidieledamöter som hoppar av efter konflikten med StLF:s styrelse.

– Det är klart att det är orovande att den här stora sektionen inte har en ledning. Jag hoppas att man tar sitt ansvar som sektion och tillsätter en styrelse. Sedan måste vi ha en dialog mellan den nya styrelsen och Stockholms läkarförening, säger Thomas Flodin.

Michael Lövrup

LÄS ÄVEN Debattartikel från Sektion Karolinska och svar från styrelsen för Stockholms läkarförening på sidan 2367.